

Bütçe 6,4 milyar TL açık verdi.

Eylül ayında bütçe harcamaları geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %2,6 ile sınırlı oranda artarken, bütçe gelirleri %32,9 oranında yükselmiştir. Böylece, 2016 yılının Eylül ayında 16,9 milyar TL olan bütçe açığı bu yılın aynı ayında 6,4 milyar TL'ye gerilemiştir. Eylül ayında faiz harcamaları yıllık bazda %34,6 oranında genişlese de bütçe gelirlerindeki toparlanmanın etkisiyle 2 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Ocak-Eylül döneminde ise geçtiğimiz yıl 12 milyar TL olan bütçe açığı 2017 yılının aynı döneminde 31,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bütçe harcamaları yıllık bazda %17,2 oranında genişlerken, bütçe gelirlerindeki artış %12,9 olmuştur.

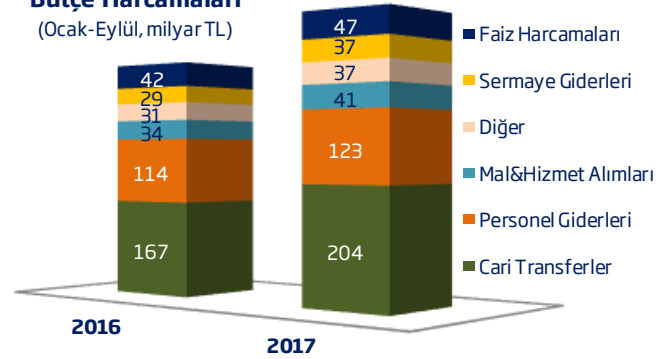
Vergi gelirleri ivme kazandı.

Eylül ayında vergi gelirleri yıllık bazda %35,5 ile 2017 yılının en hızlı büyümesini kaydetmiştir. Söz konusu büyümenin yaklaşık üçte biri ÖTV gelirlerindeki artıştan kaynaklanmıştır. Özellikle tütün mamullerinden alınan ÖTV gelirlerinin Eylül ayında yıllık bazda %86,2 oranında artması dikkat çekmiştir. Bu dönemde, ithal de alınan KDV gelirleri de %63,7 oranında genişleyerek vergi gelirlerindeki artışa 10,4 puan katkı sağlamıştır. Gelir vergisindeki %30,3'lük genişleme de bütçeyi olumlu yönde etkilemiştir. Dahilde alınan KDV gelirleri ise %13,8 ile daha yavaş bir büyüme kaydetmiştir.

İlk dokuz ayda vergi gelirleri yıllık bazda %17,1 oranında genişlemiştir. Bu dönemde kurumlar vergisi ile ithal de alınan KDV gelirleri güçlü bir performans sergilerken, dahilde alınan KDV gelirleri yıllık bazda %6,5 ile sınırlı oranda genişlemiştir.

Bütçe harcamalarında ivme kaybı...

Eylül ayında bütçe harcamaları cari transferlerdeki %8,2'lik düşüşün etkisiyle sınırlı oranda artmıştır. Eylül'de sosyal güvenlik açığının finansmanı için transfer yapılması bütçe harcamalarını 7,5 puan aşağı çekmiştir. Eylül 2016'da bu açığın finansmanı için Hazine'ye 4 milyar TL transfer edilmişti. Eylül ayında tarımsal destekleme ödemelerindeki hızlı artış ön plana çıkarken, sermaye giderlerinin önemli ölçüde daralması dikkat çekmiştir.

Bütçe Harcamaları
(Ocak-Eylül, milyar TL)

Ocak-Eylül döneminde bütçe harcamalarındaki artışa en yüksek katkısı cari transferler sağlamıştır. Sermaye giderleri de özellikle gayrimenkul sermaye ve üretim giderlerindeki yükselişin etkisiyle bütçe harcamalarındaki artışta ön emli rol oynamıştır. Bu dönemde faiz giderlerindeki artış oranı ise %11,8 olmuştur.

Beklentiler...

Yılın ilk üç çeyreğinde ekonomik aktiviteyedeki toparlanmanın vergi gelirlerine doğrudan yansıdığı gözlenmektedir. Bu dönemde, vergi gelirlerindeki artış enflasyonun arındırıldığı %5,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, son dönemde ithalatta kaydedilen güçlü artışın özellikle ithal de alınan KDV gelirleri vasıtasıyla bütçeyi desteklediği görülmektedir. Önümüzdeki dönemde de bütçe gelirlerindeki toparlanmanın bu çerçevede süreceğini, ekonomik aktiviteyi desteklemeye yönelik atılan adımların etkisiyle bütçe harcamalarındaki genişlemenin devam edeceğini düşünüyoruz. Bu çerçevede, OVP'de öngörüldüğü üzere bütçe açığının bu yıl 61,7 milyar TL olacağını, böylece bütçe açığı/GSYH oranının %2 civarında gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Eylül			Ocak-Eylül			2017 Bütçe		
	2016	2017	Değişim	2016	2017	Değişim	Hedefi	OVP Tahmini	Gerç./ OVP Tah. (%)
Harcamalar	53,0	54,4	2,6	416,5	488,2	17,2	645,1	673,7	72,5
Faiz Harcamaları	6,2	8,4	34,6	41,7	46,6	11,8	57,5	57,5	81,0
Faiz Dışı Harcamalar	46,7	46,0	-1,6	374,8	441,6	17,8	587,6	616,2	71,7
Gelirler	36,1	48,0	32,9	404,5	456,6	12,9	598,3	612,0	74,6
Vergi Gelirleri	30,9	41,8	35,5	329,0	385,3	17,1	511,1	520,5	74,0
Diğer Gelirler	5,2	6,1	17,8	75,5	71,3	-5,6	87,2	91,6	77,8
Bütçe Dengesi	-16,9	-6,4	-62,0	-12,0	-31,6	162,7	-46,9	-61,7	51,2
Faiz Dışı Denge	-10,7	2,0	-	29,6	15,0	-49,5	10,6	-4,2	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.